EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.6.7.
SEC(2011) 826 végleges

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Svédország 2011. évi nemzeti reformprogramjáról

és a Svédország 2011–2014 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramjáról szóló tanácsi véleményről

{SEC(2011) 735 végleges}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Svédország 2011. évi nemzeti reformprogramjáról

és a Svédország 2011–2014 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramjáról szóló tanácsi véleményről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására[2],

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta az Európai Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a foglalkoztatást és növekedést célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia a gazdaságpolitikák fokozott összehangolása révén azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken fellépésre van szükség annak érdekében, hogy Európa növelhesse a fenntartható növekedés és a versenyképesség területén rejlő lehetőségeit.

(2) A Tanács 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot[3], amelyek együtt alkotják az „integrált iránymutatásokat”. A tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.

---

1 HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
2 HL C [...]., [...], [...]. o.
3 A 2011. évre érvényben tartotta a Tanács 2011. május 19-i 2011/308/EU határozata.

(3) A Bizottság 2011. január 12-én elfogadta az első éves növekedési jelentést, amely az Európa 2020 stratégiára épülve az EU-ban követett gazdasági kormányzás új ciklusának kezdetét jelenti, és elindítja az előzetes és integrált gazdaságpolitikai koordináció első európai szemeszterét.

(4) Az Európai Tanács 2011. március 25-én (a Tanács 2011. február 15-i és március 7-i következtetéseivel összhangban és a Bizottság éves növekedési jelentésének fényében) jóváhagyta a költségvetési konszolidáció és a strukturális reformok prioritásait. Hangsúlyozta, hogy elsőbbséget élvez majd a költségvetések megszilárdítása, a költségvetési fenntarthatóság helyreállítása és a munkanélküliség munkaerő-piaci reformokkal való csökkentése, valamint az, hogy az Unió újabb erőfeszítéseket tegyen a növekedés felgyorsítása érdekében. Felszólította a tagállamokat, hogy ezeket a prioritásokat konkrét intézkedések formájában építsék majd be stabilitási vagy konvergenciaprogramjukba, valamint nemzeti reformprogramjukba.

(5) Svédország 2011. április 29-én benyújtotta a 2011–2014 közötti időszakra vonatkozó, 2011. évi aktualizált konvergenciaprogramját, valamint 2011. évi nemzeti reformprogramját. E két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(6) A 2008–2009-es gazdasági válságot megelőzően a hazai keresletnek és a nettó exportnak köszönhetően a svéd gazdaság több mint egy évtizeden át erőteljesen növekedett. Tekintve, hogy a gazdaság export-orientált és jelentős méretű pénzügyi szektorral rendelkezik, a külső kereslet megroggyanása és a pénzügyi piacok 2008. évi befagyása súlyos hatást gyakorolt rá – 2009-ben 5,1 %-kal csökkent a GDP, a munkanélküliség pedig mintegy 6 %-ról 9 % fölé emelkedett. Annak köszönhetően, hogy a kiindulási helyzet a háztartási, a bank- és az államháztartási szektorban egyaránt szilárd volt és nem volt szükség lényeges kiigazításokra, továbbá hogy megfelelő volt a monetáris és a fiskális politika válságra adott válasza, a recesszió viszonylag rövid életű volt, és elsősorban az exportorientált feldolgozóipart érintette. A világkereskedelem újjáéledésével a svéd gazdaságban igen erőteljes és széles körű fellendülés volt tapasztalható: a reál-GDP 2010-ben 5,5 %-kal nőtt. A költségvetési egyenleg – az automatikus stabilizátorok és a diszkrecionális intézkedések együttes hatására – a GDP 3,7 %-át kitevő 2007. évi többletről 2009-re a GDP 0,9 %-ának megfelelő hiányra csökkent, majd 2010-ben ismét egyensúlyba került.

(7) Az 1466/97/EK tanácsi rendeletnek megfelelően az aktualizált konvergenciaprogram értékelése alapján a Tanács véleménye szerint a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv jórészt megalapozott, 2012-re vonatkozóan viszont túl optimista. Az aktualizált konvergenciaprogramban felvázolt költségvetési stratégia megfelelő, mivel hozzájárul Svédország azon középtávú célkitűzésének megvalósításához, hogy egy cikluson keresztül a GDP 1 %-át kitevő többletet tartsanak fenn. Ez némi mozgásteret biztosít a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték átlépése ellen a jövőbeni esetleges recessziók esetén. A program az államháztartás többletének növekedését jelzi előre a 2011-ben a GDP 0,6 %-át kitevő értékről a GDP 3,7 %-ára 2014-re, a program utolsó évére. A javulás a feltételezett erőteljes gazdasági növekedésből eredhet, mivel a program nem irányoz elő konszolidációs erőfeszítéseket ezekre az évekre. A költségvetési célokhoz kapcsolódó kockázatok nagyjából kiegyensúlyozottak. Mivel a programban előterjesztett bevétel-előrejelzés 2011-re némiképp óvatos, a költségvetési eredmény valamivel jobb lehet ebben az évben, ugyanakkor az optimista makrogazdasági feltevésekhez 2012-től kezdődően a költségvetési előrejelzések bizonyos negatív kockázatai kapcsolódnak.

Mivel a kormány jelezte, hogy 2012-től kezdve – amennyiben elegendő költségvetési tér áll rendelkezésre – további, a 2011. évi költségvetési törvényben előirányzott expanzív költségvetési intézkedések kerülhetnek végrehajtásra (többek közt a munkavállalói adókedvezmény-program ötödik lépése, az állami jövedelemadó-fizetés küszöbének további emelése, az éttermi szolgáltatások héakulcsának csökkentése, valamint a nyugdíjak adóterheinek csökkentése), fennáll a prociklikus költségvetési irányvonal kockázata. Tekintve a demográfiai kilátásokat, fontos, hogy Svédország folytassa a középtávú célkitűzés megvalósítását.

(8) A lakás- és jelzálogpiacok jelenlegi helyzete instabilitás forrása lehet. A pénzügyi válság csúcspontján bekövetkezett, rövid ideig tartó és enyhe lefolyású korrekciót követően a lakásárak Svédországban – szemben más országokkal – visszaálltak a '90-es évek második felétől megfigyelt, erőteljesen növekvő pályára, és jelenleg rekord magasak. A lakásárak erőteljes növekedésével együtt járt a háztartások eladósodottságának növekedése – ez utóbbi szintén rekordot döntött 2010 közepén, amikor elérte a rendelkezésre álló jövedelem 170 %-át. Ezenfelül a jelzáloghitelek egy jelentős részét változó kamat mellett, kismértékű amortizációval vették fel. Ez különösen sérülékennyé teszi a svéd háztartásokat a kamatlábemelésekkel, illetve a foglalkoztatási kilátások romlásával szemben. A lakáspiacon végrehajtott érezhető korrekció negatív következményekkel járhat a makrogazdasági stabilitásra nézve egyrészt azáltal, hogy a háztartásokat költségvetésük kiegyensúlyozása érdekében fogyasztáskorlátozásra ösztönzi, másrészt pedig a svéd bankok finanszírozási költségeinek növelése révén.

(9) A svéd munkaerőpiacon a nem uniós állampolgárok és a fiatalok az uniós átlaghoz képest viszonylag gyenge pozícióban vannak. A foglalkoztatási ráta növelése, valamint annak érdekében, hogy hosszú távon javuljon a munkaerő-kínálat és reagálni lehessen a népességelöregedés okozta demográfiai kihívásokra, elengedhetetlen e két csoport munkaerő-piaci pozíciójának további erősítése. A svéd kormány jelenleg számos reformot hajt végre a két csoport foglalkoztatási helyzetének javítására, ezek között szerepel a tanácsadás (coaching), a munkatapasztalat megszerzésére szolgáló posztok, a felnőtt szakképzés, a tanulószerződéses gyakorlati képzés, és a képzés finanszírozására szánt források növelése, a célzott bértámogatás és a racionalizált svéd nyelvkurzusok. A legfrissebb statisztikák szerint a svéd munkaerőpiac mindenkire kiterjedően a javulás jeleit mutatja, kivételt a külföldön született nők képeznek.

(10) A Bizottság értékelte a konvergenciaprogramot és a nemzeti reformprogramot[4]. Figyelembe vette nemcsak a programok Svédország fenntartható költségvetési és társadalmi-gazdasági politikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy a jövőbeli nemzeti döntéseknél uniós szempontok beépítésével kell megerősíteni az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzását. Úgy véli, hogy a programok megfelelő módon kezelik a Svédország előtt álló főbb kihívásokat. Mindazonáltal, bár helyénvaló a kormány azon költségvetési stratégiája, hogy továbbra is megvalósítsa a középtávú célkitűzést, 2012-től kezdve óvatosságra van szükség annak érdekében, hogy a kedvező növekedés idején elkerülhető legyen a túlságosan laza költségvetési politika. Értékelni kell a makrogazdasági egyensúlytalanság kockázatait, különösen az emelkedő lakásárakból és a háztartások eladósodottságából eredőeket. Ezen felül,

[4] SEC(2011) 735.

figyelemmel kell kísérni és javítani kell a sérülékeny csoportok, különösen a fiatalok és a külföldön született nők munkaerő-piaci részvételét.

(11) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Svédország 2011. évi aktualizált konvergenciaprogramját, és arról alkotott véleményét az alábbi ajánlás[5], és különösen annak (1) pontja tükrözi. Figyelembe véve az Európai Tanács 2011. március 25-i következtetéseit, a Tanács megvizsgálta Svédország nemzeti reformprogramját,

AJÁNLJA, HOGY Svédország a 2011–2012-es időszakon belül tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

(1) Tartsa költségvetési politikáját olyan pályán, amely továbbra is biztosítja a középtávú célkitűzés megvalósítását és elkerüli a prociklikus költségvetési irányvonalat a jelenlegi gazdasági fellendülés során.

(2) Hozzon preventív intézkedéseket az emelkedő lakásárakhoz és a háztartások növekvő mértékű eladósodottságához kapcsolódó makrogazdasági kockázatok kezelésére, beleértve a jelzálogrendszer, a bérletre vonatkozó szabályok, az ingatlanadó és az építési engedélyek reformját.

(3) Kísérje figyelemmel és javítsa a fiatalok és más sérülékeny csoportok munkaerő-piaci részvételét.

Kelt

a Tanács részéről
az elnök

[5] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 9. cikkének (3) bekezdésében előírtaknak megfelelően.